

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1623

Vragen van het lid **Biskop** (CDA) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het niveau van beginnende mbo'ers* (ingezonden 28 januari 2011).

Antwoord van minister **Van Bijsterveldt-Vliegthart** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 3 maart 2011).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Beginnende mbo-ers vaak onder niveau basisschool»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het onderzoek representatief te noemen?

Antwoord 2

Ik kan geen uitspraken doen over de representativiteit van dit onderzoek. Het onderzoek is gebaseerd op een door een particuliere instelling opgestelde diagnostische toets die is afgenomen bij haar klanten.

Vraag 3

Deelt u de zorgen rondom de prestaties in de verschillende niveaus? Wat betekent dit voor de landelijke examinering in 2014?

Antwoord 3

Van diverse mbo-instellingen hoor ik dat de resultaten van beginnende mbo-ers op de diagnostische toetsen taal en rekenen laag kunnen zijn. Ik neem dat signaal serieus en zal het betrekken bij mijn aanpak voor de invoering van de referentieniveaus in het mbo. Tegelijkertijd wil ik benadrukken dat de status van de nu gebruikte diagnostische toetsen een andere is dan die van de toekomstige examens. De resultaten van de diagnostische toetsen geven een indicatie van de beheersing van het vereiste referentieniveau. Voor het opstellen van de definitieve normering en moeilijkheidsgraad van de toekomstige examens is meer tijd nodig.

¹ Trouw, 25 januari 2011.

Dit gebeurt in de komende jaren, met betrokkenheid van toetsdeskundigen, taal- en rekenexperts en de onderwijsinstellingen.

Vanaf 2013/2014 (niveau 4 en 2014/2015 (niveaus 2 en 3) worden centrale examens taal en rekenen afgenomen. De zorgen rondom de huidige taal- en rekenprestaties van startende mbo-studenten vormen op dit moment voor mij geen aanleiding om af te wijken van dit tijdpad.

Het gaat er allereerst om dat scholen van zowel het voortgezet onderwijs als het middelbaar beroepsonderwijs extra gaan investeren in goed taal- en rekenonderwijs.

Ten tweede voer ik de centrale examens gefaseerd en zorgvuldig in. Vanaf 2011 doen de mbo-instellingen ervaring op met pilotexamens, waarbij de taal- en rekenprestaties van studenten jaarlijks worden gemeten. Ik volg de implementatie nauwgezet aan de hand van tussentijdse evaluaties waarbij ik het College voor Examens en het mbo-veld betrek. Wanneer uit deze testfase blijkt dat de taal- en rekenprestaties ondanks de onderwijsinspanningen van de scholen te laag blijven, zal ik passende maatregelen nemen.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de prestaties van de verschillende niveaus (m.n. niveau 2 en 4)?

Antwoord 4

Ik beschouw de prestaties van de beginnende mbo-ers op de diagnostische toetsen vooral als een signaal dat scholen van zowel het po, vmbo als het mbo aan de slag moeten met extra en gerichte investeringen in taal- en rekenonderwijs.

Vraag 5

Als niveau 4 doorstroom naar het hbo mogelijk maakt, moet dan het niveau lezen en rekenen ook op havo-niveau zijn? Wat is de discrepantie nu? En hoe wordt het gat gedicht?

Antwoord 5

Het referentieniveau 3F Nederlandse taal en rekenen wordt in zowel de examinering van het havo als in die van mbo-4 opgenomen. Daarmee gaan in de toekomst zowel havisten als mbo4 studenten met hetzelfde niveau van lezen en rekenen naar het hbo. Over de verschillen en overeenkomsten tussen taal- en rekenen in de huidige examenprogramma's van het havo en de mbo-4 opleidingen is geen informatie bekend.

Vraag 6

Wat gaat u nu precies doen met de referentieniveaus? Wat verstaat u onder zorgvuldig invoeren?

Antwoord 6

Zie mijn antwoord op vraag 3. Een nadere uitwerking hiervan geef ik in de voortgangsrapportage over de implementatie van de referentieniveaus in de verschillende onderwijssectoren.

De voortgangsrapportage ontvangt de Tweede Kamer in het voorjaar van 2011.

Vraag 7

Wat is het effect van dit onderzoek op uw handelen? Voor wie is er werk aan de winkel? Alleen voor de scholen?

Antwoord 7

Ik neem het signaal dat dit onderzoek geeft serieus en zal het betrekken bij mijn aanpak voor de invoering van de referentieniveaus in alle onderwijssectoren. Deze invoering vergt uiteraard een gezamenlijke inzet van alle betrokkenen: van docenten en managers van po-, vo- en mbo-scholen, van landelijke ondersteuningsinstellingen en van de overheid in haar voorwaardenscheppende rol.

Vraag 8

Als de vmbo-docenten zeggen dat de lat te hoog ligt, hoe werkt dit uit in termen van verwachtingsmanagement? Is waar wat zij zeggen, dat het voor vmbo-leerlingen onhaalbaar is?

Antwoord 8

Mij is bekend dat er zorgen bij vmbo-docenten bestaan over de haalbaarheid voor vmboleerlingen.

Ik neem deze zorgen serieus en zal ze betrekken bij mijn aanpak voor de invoering van de referentieniveaus in het vo. Lopende verbetertrajecten in het vmbo tonen echter aan dat de taal- en rekenprestaties van vmbo-leerlingen wel degelijk kunnen worden verhoogd.

Verwachtingen van docenten ten aanzien van hun leerlingen zijn belangrijk. Daarom zorg ik ervoor dat vmbo-docenten via het Steunpunt Taal en Rekenen kunnen kennisnemen van succesvolle verbetertrajecten van hun collega-instellingen. Ook kunnen docenten vanaf 2011 met hun leerlingen kennismaken met concrete uitwerkingen van de referentieniveaus in proeftoetsen en -examens.

Vraag 9

Is er al zicht op de aanpak en het effect van de 50 miljoen euro die extra is uitgetrokken voor de aanpak van rekenen en taal voor het mbo?

Antwoord 9

Vanaf 2010 ontvangen de mbo-instellingen 50 miljoen euro voor de aanpak van taal en rekenen.

Er zijn reeds diverse resultaten zichtbaar. Zo heeft elke mbo-instelling in het voorjaar van 2010 een implementatieplan taal en rekenen opgesteld. Verder blijkt dat bijna alle instellingen, als basis voor de inrichting van het taal- en rekenonderwijs, op grote schaal diagnostische toetsen taal en rekenen afnemen bij hun beginnende studenten. Uit het aantal aanmeldingen bij het College voor Examens blijkt bovendien dat veel instellingen in het voorjaar van 2011 ervaring gaan opdoen met de eerste digitale voorbeeldexamens voor mbo-4.

Voor zicht op het effect op leerlingprestaties is het nu nog te vroeg. Het kost enige tijd voordat de effecten van geleverde extra onderwijsinspanningen zich doorvertalen in hogere prestaties van leerlingen op toetsen en examens.